

USTAWA

z dnia2025 r.

o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075) w art. 47a ust. 3 otrzymuje brzmienie

„3. Ryczałt przysługuje:

- 1) myśliwemu wykonującemu odstrzał sanitarny zwierząt - w wysokości 20% ryczałtu;
- 2) dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt, albo Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 - w wysokości 80% kwoty ryczałtu.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

uzasadnienie

Nowelizacją z dnia 23 września 2016 r. (ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt) do ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt wprowadzono obowiązek zwrotu kosztów związanych z realizacją nakazu odstrzału sanitarnego zwierząt. Zwrot przysługuje podmiotowi, który poniósł te koszty. Zwrotu dokonuje powiatowy lekarz weterynarii ze środków budżetu państwa w formie ryczałtu.

W ustawie dokonano podziału należnego ryczałtu pomiędzy myśliwego wykonującego odstrzał sanitarny zwierząt (80% kwoty ryczałtu) i dzierżawcę albo zarządcę obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt (20% kwoty ryczałtu). W założeniu podział ten miał odpowiadać proporcjom nakładów, ponoszonych w związku z wykonywaniem odstrzału.

Przyjmuje się, że zryczałtowane koszty wykonania odstrzału sanitarnego dzików w maksymalnej wysokości obejmują:

- 1) uśredniony koszt wykonania odstrzału sanitarnego dzika i stosowania zasad bioasekuracji, powiększony w przypadku odstrzału sanitarnego samic przelatek lub dorosłych samic dzika o:
 - a) uśredniony koszt czynności związanych z koniecznością oceny wieku samicy i kontrolą rzetelności dokumentowania przez myśliwych wykonania odstrzału sanitarnego,
 - b) kwotę dodatku dla myśliwego wykonującego selektywny odstrzał przelatek lub dorosłych loch dzika wynikającą z konieczności dłuższego pobytu w łowisku w celu jego wykonania;
- 2) uśredniony koszt dojazdu do miejsca prowadzenia odstrzału;
- 3) uśredniony koszt transportu tuszy do miejsca wskazanego przez powiatowego lekarza weterynarii;
- 4) uśredniony koszt przechowywania tuszy;
- 5) uśredniony koszt utylizacji patrochów.

Doświadczenia dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich z czasu walki z afrykańskim pomorem świń wskazują jednak, że koszty odstrzału sanitarnego dzików układają się odmiennie, niż przyjął ustawodawca. Proporcjonalny udział kół łowieckich i ośrodków hodowli zwierzyny w kosztach odstrzału sanitarnego jest niewspółmiernie wyższy, niż to pierwotnie zakładano.

Zlecenie odstrzału sanitarnego otrzymuje koło łowieckie (ośrodek hodowli zwierzyny), które koordynuje realizację zleconego odstrzału. To samo koło łowieckie otrzymuje od powiatowego lekarza weterynarii całość ryczałtu z tytułu odstrzału sanitarnego, i dopiero następnie ma obowiązek przekazać odpowiednią część (aktualnie 80%) myśliwemu, który dokonał odstrzału. Niezależnie od tego myśliwy ma prawo zachować tuszę dzika (o ile badanie na obecność wirusa ASF okaże się ujemne) bez ponoszenia żadnych kosztów – dzierżawca obwodu łowieckiego nie jest w takiej sytuacji uprawniony do pobierania odpłatności za tuszę wziętą przez myśliwego na użytek własny. W tych kołach łowieckich, w których liczba dzików pozyskiwanych w odstrzale sanitarnym jest duża, rodzi to obowiązek podatkowy z tytułu uzyskania statusu płatnika podatku VAT. To z kolei powoduje dodatkowe koszty obsługi rachunkowej, dokumentacji sprawozdawczej i finansowej w rozliczeniach z powiatową inspekcją weterynarii. Dodatkowymi kosztami dokumentacji jest również konieczność wystawiania PIT-ów dla myśliwych i odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy.

Obowiązująca proporcja podziału ryczałtu (80% do 20%) nie uwzględnia również dalszych negatywnych aspektów ekonomicznych związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej przez koła łowieckie. Dziki pozyskiwane w odstrzale sanitarnym pomniejszają liczbę dzików do pozyskania w odstrzale planowym (w ramach rocznych planów łowieckich). W kołach łowieckich gospodarujących w obwodach o dużej, często dominującej, populacji dzika prowadzi to do drastycznego spadku dochodów własnych koła z prowadzenia gospodarki łowieckiej w zakresie pozyskania dzików, podczas gdy dla wielu kół jest to główne – poza składką członkowską do koła – źródło dochodów.

Istotne znaczenie ma również fakt, że dziki, również te finalnie pozyskiwane jako sanitarne, są źródłem szkód w uprawach rolnych, za które odpowiedzialność odszkodowawczą ponoszą koła łowieckie. W ponoszeniu kosztów odszkodowań nie uczestniczą myśliwi, którym wypłacany jest ryczałt z tytułu wykonywania odstrzału sanitarnego.

Istotnie niedoszacowane są koszty utylizacji patrochów oraz uśrednione koszty przechowywania tuszy. Są one znacząco wyższe, niż pierwotnie zakładano. Również inne koszty, w szczególności związane ze stosowaniem zasad bioasekuracji, kosztami pobytu myśliwego w łowisku (w tym w osadach łowieckich, prowadzonych na koszt koła), ponoszone są właśnie przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich.

Z opisanych względów odwrócenie proporcji udziału w ryczałcie z tytułu odstrzału sanitarnego wydaje się uzasadnione względami praktycznymi, wynikającymi z doświadczeń z okresu walki z afrykańskim pomorem świń.